

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVII. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1990. SZEPTEMBER

Példa az NSZK-ból

Késik a magyar dohánytörvény

Évről évre felvetődik igényként, hogy a dohányipar alkossa meg termékére a maga törvényét, s ezáltal kerüljék el végre azokat a kényszerű helyzeteket, körülményeket, melyeket az élelmiszer törvény erőltet ránk. Az európai normákhoz való igazodás megint csak azt jelenti számunkra, hogy a cigarettagyártás körülményeit, a termék-forgalombahozatalt is „európalvá” kell tennünk.

Jó, ha a dohánytörvényünk összeállítására előtérbe kerül a nagyvilágba, s megismerjük más országok hasonló szabályozásait. Szeretnénk az olvasót is megismertetni nagy vonalakban az NSZK dohánytörvény felépítésével, főbb tartalmi jegyeivel.

Az 57. rendelet a dohánytermékekről ott kezd, hogy szigorúan előírja a dohányárak iparszerű előállításához engedélyezetten felhasználható anyagok körét, azok maximális mennyiségét, adott tisztasági foknak eleget téve. Nagyon fontos rendeleti előírás, hogy bizonyos dohánytermékek csak a következő figyelmeztető utasítással ellátva kerülhetnek forgalomba: „A dohányzás veszélyeztet az Ön egészségét! Szövetségi Egészségügyi Miniszter.” A cigarettáknál a nikotin-, a kátránytartalmat — az előző utasítással együtt — világosan látható, jól olvasható és kiemelkedően módon kell feltüntetni.

Tilos forgalomba hozni:

— olyan dohányt és cigarettát, ami 75% alatti dohánytartalmú dohányfőlléből készült;

— olyan dohányt és cigarettát, melynél a dohányfőlla tömege a 25%-ot meghaladja;

— vegyi úton halványított dohányterméket;

— színezett cigarettadohányt.

Az élelmiszer és közszükségleti cikk törvény alapján büntetendő, aki

— az anyagokat meghatározott maximális mennyiségben túl alkalmazza, vagy az előírt tisztasági követelményeket megszegi;

— tiltott illat- és ízanyagokat alkalmaz;

— olyan dohánytermékeket forgalmaz, amelyeken nem jelöli az alkalmazott anyagok mennyiségét, vagy nem az előírt módon utal arra.

A rendelet utal az élelmiszer és közszükségleti cikk törvényre, mely szerint a fenti előírások gondatlan megszegője

szabálysértést követ el. A dohánytörvény 12 oldalon részletezi a dohánytermékekhez engedélyezett anyagokat féleségenként és felhasználási területenként, úgymint:

1. Általánosan engedélyezett anyagok (aromák). 2. Nedvességőrző anyagok. 3. Ragasztó és sűrítő anyagok. 4. Filteranyagok. 5. Burkoló anyagok. 6. Tartósító szerek. 7. Színezőanyagok. 8. Festékek (nyomda). 9. Egyéb adalékok.

Felsorolja továbbá azon szag- és ízanyagokat, melyek használata tiltott. Érdekes áttekintést nyújt a nikotinszegény dohányról. „Nikotinszegény jelzővel illethető minden olyan cigarettá, amely nem tartalmaz 0,6%-nál több nikotint.”

„Különleges nikotinszegény jelzővel illethető minden olyan dohány és cigarettá, mely nem tartalmaz 0,1%-nál több nikotint. Füstre vonatkozóan a fenti jelzők 0,17 és 0,03% nikotintartalom mellett alkalmazhatók.” Igencsak megkívánandó a rendelet 4. 8-a, mely szerint „Különlegesen megtevésztőnek kell minősíteni:

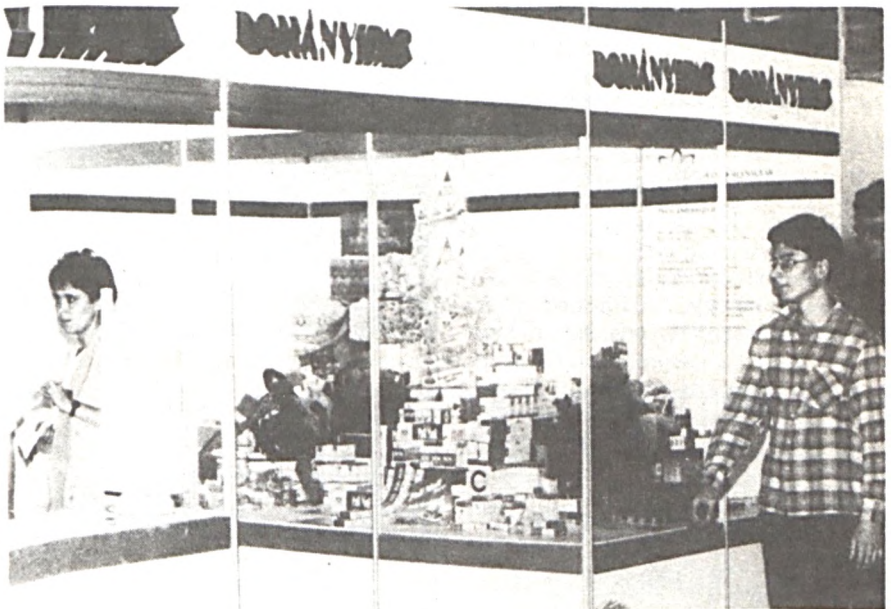
— az olyan adatokat, mint a „nikotinyenge”, „nikotinscmleres”, „méregmentes” és „méregtelenített”,

— az olyan megjelöléseket, csomagfeliratokat és adatokat, melyek bármely módon a dohányzás egészségjavító, avagy egészséget nem károsító hatására kívánnak utalni.”

Megbüntetik azt, aki megtevésztőnek minősített megjelöléssel hoz üzleti forgalomba dohánytermékeket.

A német dohánytörvénybe való bepillantás inspirációt adhat egy magyar dohánytörvény összeállításához, mely nemcsak kötelezi, hanem védi is a dohánytermékeket előállítókat.

Dr. Kiss Eleméerné

Színes tudósításban számol be az OMÉK-ról munkatársunk. A lényege írásának: ha tükör egy kiállítás, torzít-e a meglátogatott OMÉK? (A beszámoló a 2. oldalon olvasható.)

OMÉK

Hézag Makovecz és a csodafű között

Ha tavaly lett volna a kiállítás, akkor még értelmezhető lett volna az öt-éves fejlődés... Ha jövőre lenne, akkor már tükröződne benne az új kormány ígérete, az FKGP összes elképzelése... És ez még mind nem elég! Idén soha nem látott aszály is sújtotta országunkat... Ilyen körülmények között a sors

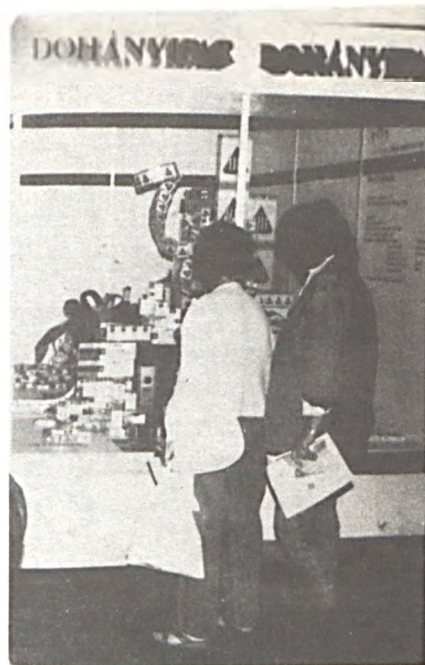
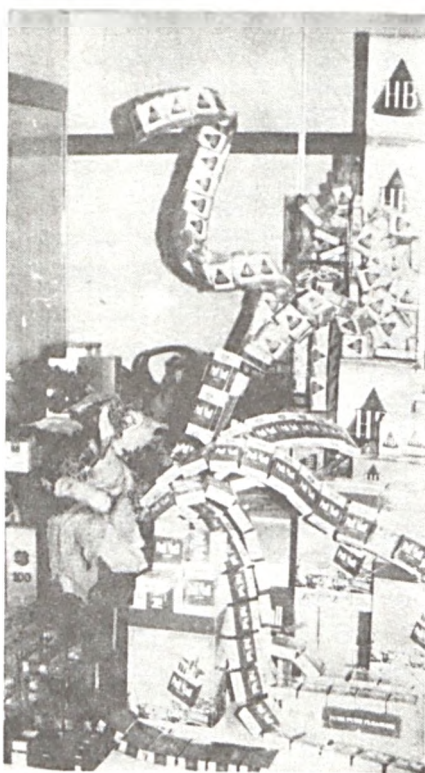

fontosának tartom az OMÉK idei sorsra kerülését. Mert mit lehetett ott látni? Többek között csodaszép növényeket (dísz- és haszonnövényeket), szép állatokat, fejlődést mutató élelmiszeripart és gépgyártást. De ezek számomra most, ilyen viszonyok között látomásnak tündek. Hiszen másról sem lehet hallani, olvasni, csak a mezőgazdaság problémáiról. Hogy milyen nagyok az aszálykárok, hogy importálni kell takarmányfélét, hogy ilyen rossz még soha nem volt a cukorrépa- és napraforgótermés stb. ...

Ott ezt nem lehetett látni. Minden virult, minden a fejlődést mutatta — és mindezekben látszott a tudomány (nemesítés, génsebészet stb.) jelenléte. A laikus vásárlatógató számára — az állatoknál — az egyik fő látványosság a Makovecz (aki szerintem az ország legjobb építész) által tervezett istálló. Amíg csodálattal néztem a nemesen egyszerű építményt, addig azon gondolkodtam, hogy emberek milyen épü-

letekben laknak és milyenek tudnak lenni modern középületek...

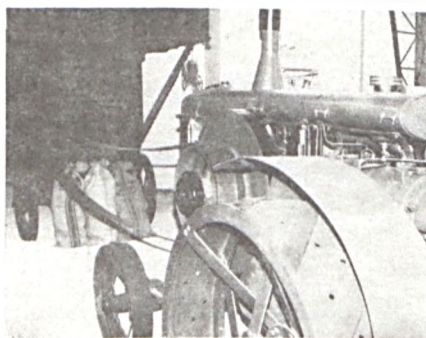
Az élelmiszeripari bemutató igazán látványos volt. Megtalálható volt minden, ami „szem s száznak ingere...” És a kiállított áruk többségénél a csomagolás is igen tetszetős volt. Ha az ott látottakat folyamatosan tudná mind mennyiségben, mind minőségben biztosítani az ipar, úgy nem hiszem, hogy túl nagy probléma lenne — ezen a területen — az Európához való csatlakozás. Csak a kételkedőbb énem itt is fel támadt — hol van a hazai kereskedelem?! Az is látja azt, amit én, hétköznapi bevásárló? Persze, tudom, egy kiállítás olyan tükröknek felel meg, ami csak a vélt szépet és jót mutatja be. Tessék, meg lehet nézni, hogy mi mit is tudunk! És tessék mondani, jövőre

mindent be lehetne még mutatni? És ha igen, akkor milyen áron? Hiszen a hírek riasztóak. A mezőgazdaságban nagy a bizonytalanság, a bizalmatlanság. Késnek az őszi munkák, késik a rendezés. Azt mondják, hogy jövőre az élelmiszerárak megugranak, és jó néhány hiánycikket is valószínűsítene. Nem is csodálom, hiszen még nem lehet tudni, hogy ki kinek a földjén (tulajdonán) mit és miből fog termelni, tenyészteni.

Persze mindettől függetlenül, amit láttam, az szép volt és helyenként incsiklandozó („francia” pékség). Mindenben érezni lehetett a fejlődést, a megújulni akarást, a körülményekhez képest kiemelkedő erőfeszítést. És ez az, ami végül is erőt adhat a jövőhöz. Annyi mindenben keresztülment már az élelmiszeripar és a mezőgazdaság... Remélhetőleg bírja még erővel, ötlettel. Hiszen a kiemelkedő teljesítményhez szükséges fű már rendelkezésünkre is áll. Bemutatták ugyanis az olasz labdarúgó vb-n használt „világ bajnoki fűvet”. Azt mondják, idén már magyar csapatot is segíteni fog a bajnokságban. Milyen jó lenne, ha sok területen lenne használható ilyen csodafű! Akkor az öt év múlva megrendezésre kerülő OMÉK-on már az sem lenne baj, ha az összes pavilont a Makovecz tervezné.

K K. J.

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő:
dr. Simonné dr. Bemáth Erika
Kiadja az AS-B Kft.
Baranya Megyei Irodája
Felelős kiadó: az irodavezető.
Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Temporg Kiszövetkezet
nyomdájában
Felelős vezető: dr. Kállai Sándor

A nyári leállás mérlege

A nagykarbantartási munkák előkészítése már július végén megkezdődött. A levéltároló, kocsányvágat-tároló siló, dohányvágat-töltőszalag hajtóműtartóit és hajtóműveit szükséges volt egységesíteni és erősebb kivitelűre elkészíteni. Az egységes hajtóműtartó átalakítása, lánckerek, tengelyek, távtartók elkészítése már a leállás megkezdése előtt megtörtént. Az átalakítási munka nagyobb részét leállás alatt végezték el. A munka elvégzéséhez az összes hajtóműtartót le kellett szerelni, marógépen a szükséges átalakítási műveleteket elvégezni, új megerősített kivitelű hajtó és hajtott lánckereket beleszerelni, majd az egész egységet mozgatólánccal együtt visszaszerelni azonos rögzítéssel a silókra és a töltőszalagra. A munka inkább időigényes, mint nehéz volt. A tervezésben elkövetett pontatlanságokat a lakatosok kézi gyorsdarabolóval igen gyorsan kijavították.

A készáru-át szállító szalagrendszer 6-os és 7-es számú szállítóhevederét új — a csúszófelületen textil-, a szállítófelületen gumiborítású — hevederre cseréltük ki. Ennek a munkának a felgyorsításához a leállás megkezdése előtt egy korláttal ellátott tartószerkezetet készítettünk. Ezzel a megoldással lehetett legbiztonságosabb munkakörülményeket elérni, ugyanis ez a két szalag 3,5 méter magasságban helyezkedik el.

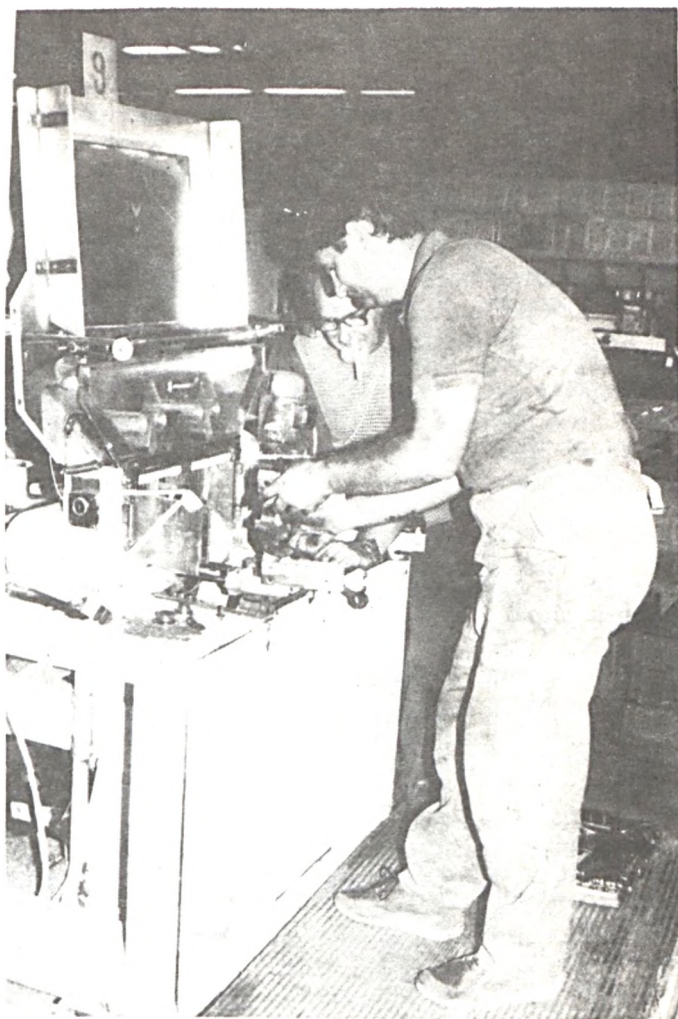
A villanszerelő csoport az új gyártócsarnok világítótesteket cserélte hat napon keresztül. A szakemberek olyan megoldást valósítottak meg, amely biztosítja azt, hogy ezután egy-egy világítótestet lehessen cserélni, és ne egyszerre egy egész sort legyen szükséges kikapcsolni. Sajnos a hat nap alatt csak 120 db világítótestet lehetett kicserélni. A munka elvégzése létráról történt, ami enyhén szólva nem biztonságos és kényelmes. Ez a munka ismétlődni fog, mert a világítótestek maximum három évig üzemeltethetők biztonságosan. A biztonságos munkavégzéshez be kell szerezni egy darab könnyen mozgatható egyszemélyes hidraulikus emelőpadot.

Az épületgépész csoport kicserélte a 2 db 20 éves használati meleg vizet előállító és tároló tartályt. Ennek a munkának az elvégzéséhez a két régi tartályhoz tartozó 40 db különböző méretű csökötetést, érzékelő és

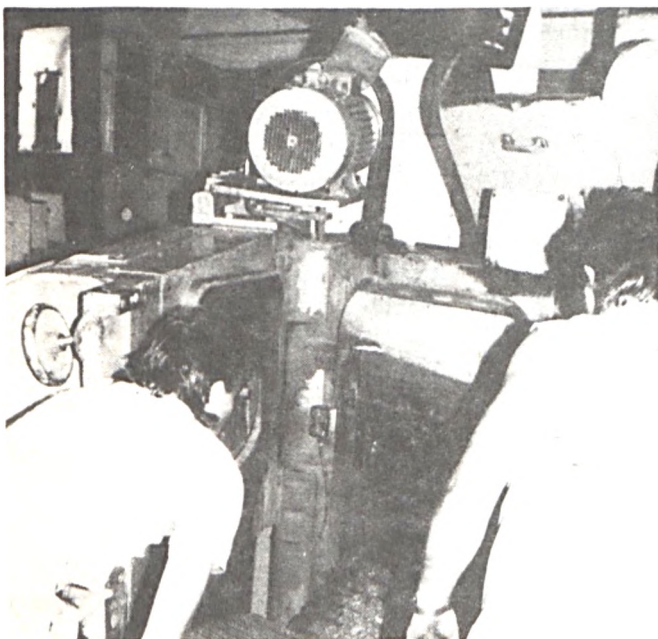
beavatkozó szervet szét kellett szerelni, tartályokat kiemelni. A megtisztított területre a két új tartályt beemelni és visszaszerelni az előbb említett csökötetéseket és elemeket. A munkát jól megszervezték, és gyorsan végezték el. Ezt abból lehetett észrevenni, hogy csak egy délután nem volt fürdési meleg víz.

A fűtési rendszerben kicseréltek 1 db építőelemes hőcserélőt és 1 db háromjáratú motoros NA 100-as méretű szelepet. A motoros szelep kicserélése talán nehezebb volt, mint az összes többi munka, mert a régi és az új szelep furatainak elhelyezkedése nem volt azonos. Végül is a beépítést a vágópisztoly használatával, karimaelfordítás és újrahegesztés alkalmazásával oldották meg. A TOFI selejtfontó és ládazáró gép nagyjavítását a tmk szakemberei már rutinból végezték el. Sajnos a TOFI indulása után voltak hibák, amit a termelési osztály dolgozóinak kellett megjavítani.

Az utóbbi időben sok gondot okozó kocsányfelhordó szalag cseréje is megtörtént. A szalagcserével együtt a váz átalakítása is megtörtént úgy, hogy nem kell az egész gépet szétszedni egy szalagszakadás esetén. A hajtódob kiszerelésének egyszerűsítésével egy következő leállás alkalmával foglalkozunk. ➤

Javítják a KDW csomagológépet

A KT 400 dohányvágó gép felújítás alatt

(Folytatás a 3. oldalról)

A nyári leállás mérlege

Az Izocukor-tartály szabadban vezetett szívócsővezetékében, hűvös idő esetén, a folyadék ledermedt, kikristályosodott. Ezt a szakaszt egy kettős falú csővezetékre cseréltük ki. A belső csőben az Izocukor áramlik, a külsőben a meleg víz. A meleg vizet egy 120 literes használati melegvíz-tároló állítja elő. A csőköpeny hőmérsékletét egy érzékelő „figyeli”. Amennyiben túlmelegszik — 308 °C-on felül —, akkor leállítja a rendszerbe beépített melegvíz-keringtető szivattyút, és ha lehül — 293 °C-ra —, akkor indítja. A meleg víz elektromos árammal való előállítására azért volt szükség,

A csarnok világításának javítása érdekében lecserélték a régi armatúrákat

mert a technológiai meleg víz, illetve fűtési melegvíz-előállítás karácsony és szilveszter közötti 9 napban szünetel, elektromos áram kimaradás pedig nincs 9 napon keresztül.

Az új szalagmérlegen a hajtóművet most olyan helyre szereltük át, ahol kényelmesen hozzáférhető, hiba esetén gyorsan cserélhető.

Az előkészítési osztályon a vágattárolók forgó villáinak hajtását egységesítettük. Egy darab vágattároló védőkoriátjára beszereltük a Dekajet gyártógépen bevált, indukív érzékelőket. Az indukív, illetve kapacitív érzékelőnek az alkalmazásával a jövőben sok-sok kis tízperces mikrokapcsoló-cserétől, -javítástól szabadulnának meg a villamos szakemberek. Az sem utolsó szempont, hogy ezzel a megoldással jóval kevesebb lenne a gépállási idő. A hidraulikus présgépen csak a munkahenger tömítését, vezetőoszlopok perselyezését cseréltük ki. A géphez behozatott hidraulikus szelepek így nem szerelhetők fel. Az átalakítást egy későbbi időpontban fogjuk elvégezni.

A KOMPLEX GM is elvégezte a betervezett munkákat. A termelési osztály szétszerelte a 12. Dekajet-MAX II. gyártógépcsoportot. Ennek a helyére beszerelte a 2. Dekajet-MAX III. gépcsoportot és a 2-es helyére beszerelte a tmk idő alatt felújított Dekajet-MAX V-Cascad gépcsoportot. A csapat másik fele átköltöztette az Atlas-Copco csavarkompresszorokat az új gépházba. A betervezett munkák 95%-át megvalósítottuk. Az indulás éjszakáján csak apróbb hibák voltak, olyan, ami hátráltatta a termelés indulását, nem volt. A munkákat 69 kétkezi munkát végző szakember végezte el, a teljes létszám 80 fő volt.

Köszönöm minden szakembernek a becsületes, jó minőségű munkáját, remélem, munkánkkal hozzájárultunk a termelés biztonságos üzemeléséhez!

Nagy I. László tmk-üzemvezető

Nyelvtanfolyam

Még van lehetőség

Szeptember 3-án kezdődött el a nyelvtanfolyam. Előzetes várakozásunkat felülmúlva igen nagy az érdeklődés, közel száz munkatársunk szeretné ezt a nyelvet megtanulni. Az első foglalkozás a bemutatkozással, a technikai, szervezési kérdések megbeszélésével telik, hiszen ilyen rendszerű képzés még nem volt nálunk.

A sok résztvevő különböző előképzettségű, életkorú, munkaidő-beosztású, ezért ezeket a szempontokat elég nehéz volt az indulásra összeegyeztetni. Kezdetben egy csoportban tanul a kezdő, a haladó, majd néhány hónap múlva újból csoportosítunk, az alapismeretek szempontjából. Korszerű tankönyveket sikerült beszerezni, kazetták, idegen nyelvű újságok, egyéb kézikönyvek vásárlására is nyílik lehetőség. Ezzel is segíteni lehet a nem éppen könnyű nyelvtanulást, az eredményhez azonban hosszú, kitartó munkára van szükség.

Kezdetben hetente két alkalommal tartunk 1-1 órát, majd fokozatosan heti 2-2 órára szeretnénk emelni a tanulási időt. A tanár munkaidejét úgy alakítottuk ki, hogy a rendszeres tanórákon kívül legyen ideje konzultációt, az esetleges lemaradóknak pótórárt tartani. Mindent el szeretnénk követni annak érdekében, hogy minél kisebb legyen a lemorzsolódás.

Annak ellenére, hogy már két alkalommal írtunk erről az újságban, bizonyára vannak, akik nem tudtak erről a lehetőségről, vagy talán még gondolkodnak, hogy belekezdjenek-e ebbe a nem könnyű „vállalkozásba”. Akiket még érdekel, vagy részletesebb felvilágosítást kérnek, érdeklődjenek a személynzeti osztályon vagy a némettanárnőnél — Bajcsy Katalinnál.

Az angol nyelvtanfolyam szeptember közepén indul, reméljük, egy-két év múlva sokan leszünk olyanok, akiket külföldön már „nem lehet eladni”, és még többen, akik nyelvizsgát is tudnak tenni.

S. I.

A vén Európában országunk is elindulni látszik a normálisnak nevezett élet felé, de indulása egyelőre nagy „légellenállásba” ütközik. A politikai és társadalmi élet normalizálódásának kezdeményezése, majd beindítása az MSZP-től elvitatathatatlan. Az más kérdés, hogy miután kiszállt az önként lemondott hatalomból és a politikai küzdőteret megnyitotta, most ellenzéki és kisebb szerepre kényeszerült.

Olyan sokan és sokszor mondják, hogy végre itt van, hát beköszöntött, amit olyan sokan vártak — többségükben igaz, kimondatlanul —: ez a fene nagy demokrácia! Nos, kérdés továbbra is, hogy ki mit kezd vele? Ugyanis a demokratszálódási folyamatot, a gondolatok és vélemények tárgyyszerű megvitatását, a szabad és retorziómentes véleménynyilvánítást sokan összekeverik a felelőtlen poszázással és mocskolódással.

Most már felelős és szabadon választott parlamentje és kormánya van az országnak, tehát azt hihetnénk, „itt van már a Kánaán” kapuja. Ám a választás ideje alatti szép szövegekkel felfokozott várakozások lassan-lassan hűlőben vannak, igaz, a hűtés folyamatában maguk a kormány tagjai is tevőleg részt vállalnak.

Hogy mire vagy mikre gondolkodunk? Például arra, hogy az időre, mire e cikk nyomtatásba kerül, talán megszületik egy olyan törvény is, amely a társadalmi szervezetek társadalmi fontosságát hivatott megállapítani. Jól hangzik, nem? Teszi majd ezt a kormány úgy, hogy a fontosság mellé mindjárt meg is határozza azt a gazdasági keretet, amelyben az adott társadalmi szervezet mozoghat. Számomra rejtély, hogy a kormány vagy az általa kijelöltek hogyan fogják majd eldönteni, mi fontos és mi nem, sőt: egy-egy szervezet rangsorát ezen szervezeti csoporton belül?! Nos, ez egy adalék ahhoz, hogyan is gondolkodik a kormány a saját szája íze szerint: a mi demokráciánkról!

Továbbá tekintsünk be a parlament ablakán is kicsit: amit látunk, messze van attól, amit gondoltunk, hogy lesz. Egyik tárca nélküli miniszterünk kétperces hozzászólásra jelentkezik — ám se az órát nem ismeri, de rengeteget hiányozhatott az iskolai magyarórakról is. A rövid nyolc percben

hat értelmes mondatot tudott kiemelni magából.

Aztán láthatjuk és hallhatjuk, hogy a világ a történelem folyamán csak külszíneiben változott olyan nagyot, hagyományainban annál sokkal kevesebbet. Az állandóan „mocskos bolseviztázó” Tor-

Lég-ellenállás

gyán úr lassan a parlamenti bohóc szerepét veszi át; de hát régen Mátyás király is a jobbágyok közül választott udvari bolondot...

A kormány több tagja által is bejelentett tézisek sok esetben valótlank az ugyancsak általuk folytatott gyakorlathoz képest. A rátermettség, a szakmai hozzáértés és a feddhetetlen múlt, mint döntési tényezők egy-egy kinevezésnél. Hogy ez szépen hangzik és nem így van? Kérem, a mi kormányunk ez, mi magunk választottuk.

Horváth belügyminiszter úr legfontosabb teendői közül az egyik, hogy a bűnözőket ne főhadnagy úr, hanem fogalmazó úr hallgassa ki. Azt hiszem, számunkra, a becsületes többség számára — talán még mi vagyunk többen — ez teljesen lényegtelen.

Mint megtudtuk, a főispáni kinevezéstől a polgármester mellé is csak azért állt el, mert ez a magyar gondolatvilágban az elnyomó rendszerrel való azonosítást jelentheti. Jó, nem? A bandériumok újra felállításától meg azért, mert már kevés a ló Magyarországon?

Országunk gazdasági helyzete jelenleg ugyanolyan, ha nem rosszabb képet mutat, mint ahogy az MSZP ráhagyta az MDF vezette kormánykoalíciónak. A nagypolitikától távol levő állampolgár azt lehetné, hogy az új kormány Pénzügyminisztériuma elsődleges ténykedésének azt tekintené, hogy hol tud költségcsökkentést végrehajtani, tehát pénzt hozni az államkasszába. Ezzel szemben első bemutatkozásként Rabán pénzügyminiszter úr az egész apparátust lemondatta, mert ő szeretne mindenkit kinevezni! Természetesen papíron, így sokkal könnyebb, hiszen a kinek nem írta alá az újbóli kinevezését, az egyértelműen ki van rúgva. Hogy miből ítélte meg

eddig kívülállóként, kinek milyen a szakmai hozzáértése, ez számomra további rejtély. Arról már nem tettek közzé kimutatást, hogy ez a kis játszadozás milyen további összegekkel növelte az államháztartás kiadásait. Az pedig eleve nonszensz, hogy a bajok egyik fő okozóját — mondják ők —, Békesi urat kérték fel tanácsadói szerepkörre; és még meg is sértődtek, hogy nevezett az igen helyett egy jobbkezes és közérthető lengő mozdulattal választott!

Még egyetlen dolgot írnék a jelenlegi tudathasadásos állapotom igazolására. Régebben az MSZMP-ben volt kb. 820 ezer tagkönyvvel

rendelkező párttag, azért e körülírás, mert kommunista sokkal kevesebb köztük. Emellett a társadalomban volt elenyésző számú, önmagát vallásosnak kinyilvánítani merő állampolgár is. Nos, mára ez a helyzet pontosan a fordítottja a fentebb leírtaknak. Én soha nem voltam párttag, de vallásos sem. Ezért is vagy ennek ellenére tisztelem azokat az embereket, akik önmagukat minden körülmény között vállalni merik, függetlenül a mindenkori politikai, társadalmi széljárástól. No, valamikor úgy tudtam, hogy a párttagnak is, meg a vallásos embernek is egyik alapvető erénye a meggyőződése mellett az igazmondás. Kérem akkor, hogy sokan mikor hazudtak: akkor vagy most? Talán a legmeggyőzőbb nekem, ha a válasz: is-is.

Egyben azért reménykedem. Nem is oly rég az azonos társadalmi beidegződések miatt még számon tartottak, ha nem mentem el „spontán”, mások akaratának eleget téve, a május 1-ji felvonulásra. Talán most már oda nem jutunk el, hogy az lesz a probléma az ember személyével, ha nem fog részt venni a Széchenyi téren tartandó kormenetenek...

Takács Sándor

(Lapunk sem zárkózik el — természetesen — az egyéni vélemények elől. Ehhez a közölt íráshoz a megjegyzésünk: lehet, szerzője szerint alacsony fokon áll a kormányzati szint politikai kulturáltsága, mi azonban úgy látjuk: kritikusaiknak is van még bőven mit tanulniuk! Szerk. biz.)

Néhány nap a PETRIDES-nél

Tapasztalatok Görögországból

A dohányiparban mindig sarkalatos kérdés volt a megfelelő minőségű dohányanyag rendelkezésre bocsátása a cigarettagyárak számára. A készülő cigaretták jellegét nagymértékben meghatározza az alapanyagát képező dohány természetése, feldolgozása és raktározása. E témában való bővebb ismeretszerzésre nyílt alkalma a magyarországi dohányipar 35 szakemberének, amikor az ODETTE NICOS PETRIDES nevű görög vállalat meghívására Görögországba utazhatott.

A Pécsi Dohánygyárból 5 fő vett részt az utazáson: Molnár Ádám, Móré János, dr. Gábor Józsefné, Marton László, Gayer Béla.

A fent megnevezett cég Görögországban előkelő helyet foglal el a dohányforgalmazók között. A 35 fő augusztus közepén utazott ki Görögországba. Székhelyünk az ország északkeleti részén elhelyezkedő Kavala városa volt, ahol az ODETTE NICOS PETRIDES cég egyik telephelye is található.

Görögországban két területe van a dohánytermesztésnek. Az egyik Dráma, a másik pedig Thesszaloniki mellett. Mind a kettőre jellemző, hogy édesvízi

tavak mellé települt, amely jó mikroklímát, paradís levegőt biztosít a dohányoknak. A kiváló beltartalmat erősíti a tavak nagy vízfelületéről visszatükröződő napfény. Az ilyen klíma a keleti dohányok termesztésére kiválóan alkalmas, így azután nem véletlen, hogy Görögország az egyik legjelentősebb keleti dohánytermelő állam.

Utunk során először a PETRIDES cég kavalai üzemét néztük meg. Itt történik a beérkező keleti típusú dohányok válogatása a levelek nagysága és színe szerint. A válogatás kézzel történik, gyors és ügyes asszonykezek végzik ezt a munkát. Ezután a dohányt kondicionálják, különböző nedvességtartalmú levegőnek teszik ki, majd préselik és bálázzák.

A görög dohánykészítésre alapvetően jellemző, hogy a dohányt természetes úton fermentálják, erre az biztosít lehetőséget, hogy a fermentáció a megfelelő klíma miatt lassabban megy végbe, anélkül, hogy a dohány emiatt kárt szenvedne.

A következő alkalommal meglátogattunk egy régi típusú, hagyományos módszerekkel dolgozó görög dohányraktárt. A PETRIDES cég azonban

nem akar lemaradni a versenyben, és ezért nagy összeget ruházott be egy modern, majdan korszerű gépekkel felszerelendő dohányraktár építésébe. Működésben volt ezt az épülő raktárt is megtekinteni.

Ezután a Görög Állami Dohánykutató Intézet egyik állomáshelyét kerestük fel Dráma városában. Az intézetben természetesen több témával foglalkoznak, ezek közül említéni meg nehányat:

1. Növényi kártevők ellen bevett vegyszerekre hogyan reagálnak a különböző növényi kultúrák, illetve a vegyszermaradványok milyen kárt és mutációt okoznak bennük.

2. A vetésforgó milyen hatást gyakorol a keleti dohány beltartalmára.

3. Fajtanemesítések.

Az intézetben található egy helyiség, ahol a különböző dohánybetegségekre jellemző tüneteket vizsgálhattuk az ott kiállított növénymintákon.

Ebből a programból is látható, hogy a PETRIDES cég komoly szakprogramot kínált részünkre, amellyel élve gazdag tapasztalatok birtokában térhettünk vissza Görögországból.

Marton László

A magyar dohánytermelés és a dohány elsődleges feldolgozásának múltja és jelene ezer szállal kötődik országunk északkeleti tájegységéhez. A Magyar Dohányjövődék ebben a dohánytermesztés centrumává való tájörzetben éppen száz éve, 1890-ben hozta létre a NYIDOFER jogelődjét, a Nyíregyházi Dohánybevéltési Felügyelőséget.

A XX. század első évtizedeiben 20 000 holdnyi területen termeltek nagylevelű és kapadohányokat. Az 1930-as évek végén megváltozott gyári igényekhez igazodva e tájegységben gyorsan megteremtődtek a Virginia típusú dohányfajták termeltetésének feltételei. 1942 és 1952 között Nyíregyházán épült fel az első és egyetlen egyetlen kamrás fermentáló üzem, melynek öttombos és ötszintes hatalmas épülete Nyíregyháza vonatkozásában szimbólummá vált. Hazánkban elsőként itt vált gyakorlattá a kombinált fermentálás, majd 1972-ben a fermentálás előtti szelvényezés és 1974-ben a fermentálás előtti kocányozás. 1988-ban pedig a rekonstrukció során felépült Nyíregyházán a legkorszerűbb Cardell kocányozó gépsor.

Nem a véletlenek találkozásának eredménye, hogy 1990. augusztus 30-án — a centenáriumi ünnepség időpontjában — kerül hivatalos átadásra a technológiai vonalba beépített új, korszerű Proctor fermentológép, egy új kocányozó, egy új kocányozó — 200 kilós kartondobozos — csomagolást lehetővé tevő Fischburne automata bálaprés, valamint egy 11 tagú Godlioli-Bellanti válogató szalagrendszer.

A 100 éves jubileum alkalmából kívánunk a Pécsi Dohánygyár kollektívája nevében a NYIDOFFER V. valamennyi dolgozójának további sikereket, eredményeket és jó munkát.

Testvérlapunk írja

A körzeti felügyelői rendszer, a dohányátvételi rendszer fejlesztésének igénye, hogy a hagyományos körzeti felügyelői, szaktanácsadói tevékenység teljesen különüljön el a dohányátvevői tevékenységtől — a szakemberek körében egyre érezhetőbben megfogalmazódott. A viták kompromisszumként megoldásnak nem az alapvető szerkezeti változás, hanem hatásköri, szervezési és érdekeltségi változtatások kínálkoztak.

Az új átvevői gyakorlat jellemzőit:

— a munkáltatói jogkört továbbra is az üzemvezetők látják el, akik egyben az átvevői bizottságok vezetői is;

— a szakmai irányítást — a tárgyévire kialakított beváltási elvek érvényesítésével — a felvásárlási és termelési osztály látja el;

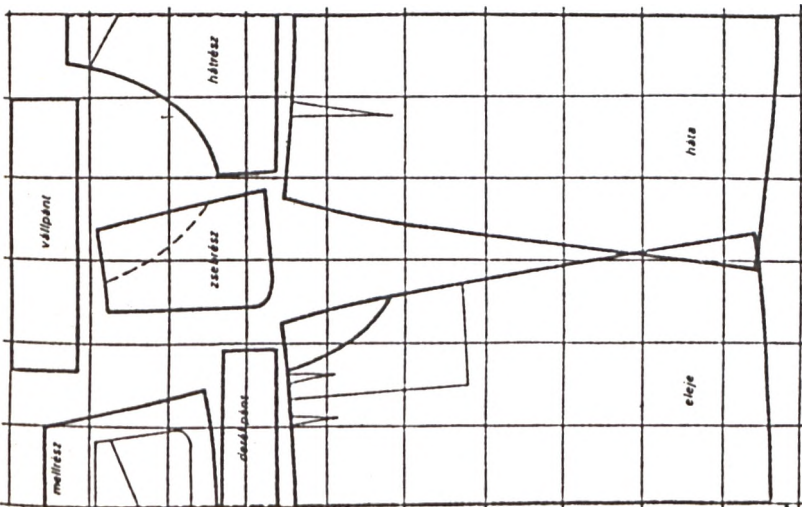
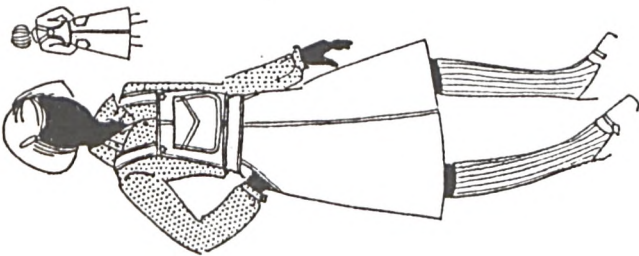
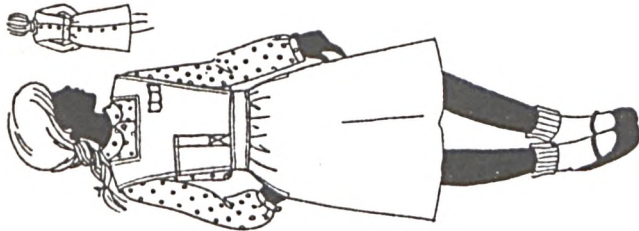
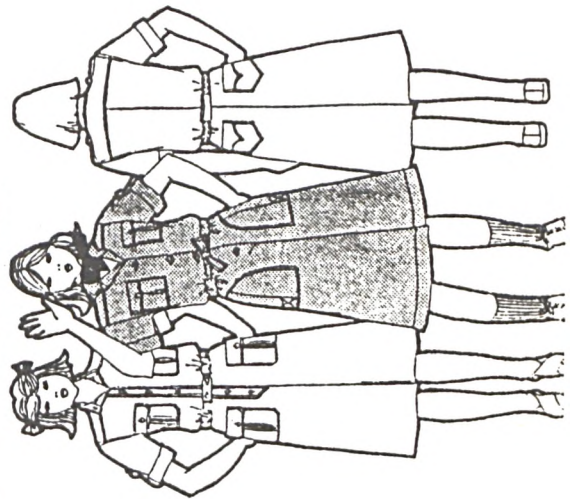
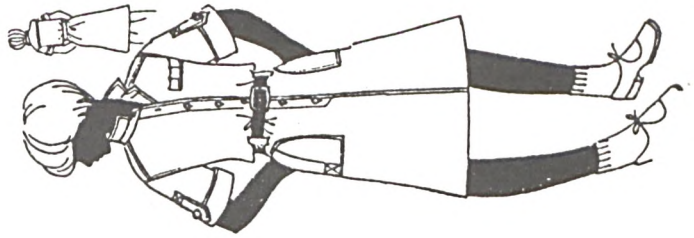
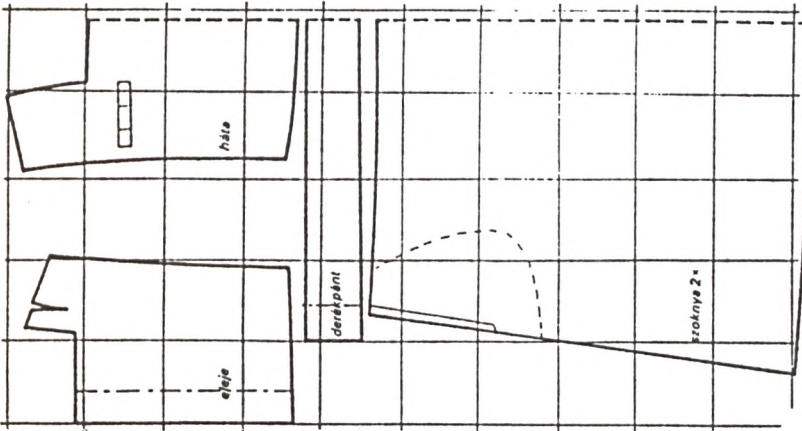
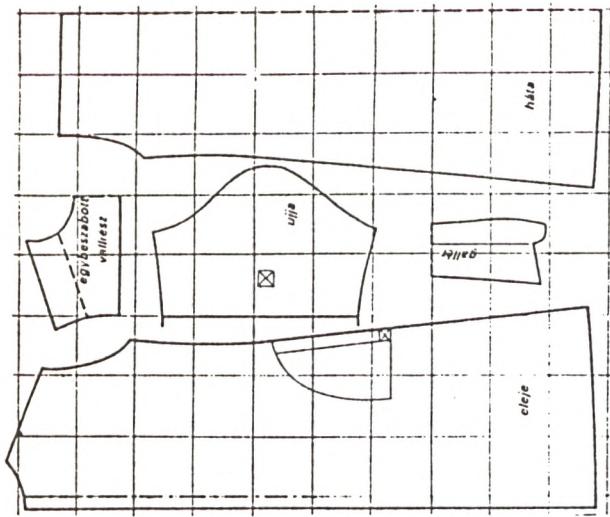
— az átvevők a felvásárlás megkezdése előtt feladatuk kapják az ültetvények állapotának minősítését, az agrotechnológiai műveletek helyes elvégzésének ellenőrzését azokban a gazdaságokban, ahol a felvásárlást végezni fogják;

— az átvevők a mintacsomó-bemutatók, a dohány termelői válogatása során korrekt érveléssel elősegítik, hogy a termelő és a termeltető egységesen értelmezze a szabvány előírásait;

— a dohány átvételét oly módon kell megszervezni, hogy az adott gazdasági évben egy átvevői folyamatosan egy meghatározott termelői kör dohányját minősítse következetes felelősséggel;

— a minőségi vitáknál a termelő és a beváltó bizottság, illetve a beváltó üzem (átvevői) és a fermentáló üzem viszonylatában — ha a két fél között nincs egyetértés — a döntés első fokon az illetékes osztályvezető joga;

— az átvevői felelőssége és érdekeltsége személyre szólóan a korábbiaknál konkrét formában fogalmazódik meg (pl. behatárolt a szankciót maga után vonó minősítési hiba mértéke).

Nőknek erről-arról Gyermekruhák varrása

Augusztusi számunkban megkezdjük sorozatunkat a gyermekruhák varrásáról. A cikkben említettem, hogy az induló iskolai évadra néhány ötletet szeretnék adni kötényre, kötényruhára, köpenyre. A rajzok és a kinagyítható szabásminták helyhiány miatt kimaradtak. Most pótoljuk. Az egyes alkatrészekre ráírtam a megnevezéseiket is. (A felnyitás technikájáról már szó volt az előző cikkben.)

H. Á.

Szponzor lesz a levegőben a PD?

Ejtőernyős verseny Pécssett

A versenyt a Pécsi Ejtőernyős Szakosztály a pogányi repülőtéren rendezte meg, augusztus 29. és szeptember 2-a között.

A versenyen Eszék, Dunaújváros, Nyíregyháza, Békéscsaba, Győr, Ócsény, Pécs város két csapata, két vegyes csapat és a honvédség Killán SE csapata vett részt. Egy csapat létszáma 4 fő volt. A versenyt a szokásos versenyszámokból, azaz stílusugrásból és célbaugrásból rendezték meg. A stílusugrás lényege a következő: 2000 m-ről 30 mp-ig zárt ejtőernyővel zuhanva egy mozdulatsort kell végrehajtani, ezt a mozdulatsort attól függően, hogy melyik irányba kell kezdeni, nevezik bal vagy jobb gyakorlatnak. A bal gyakorlat pl. a következő mozdulatsorból áll: az ejtőernyős kiugrik a gépből, egy kicsit még fejenzuhanással gyorsít az esésén kb. 180–220 km/ó sebességig, majd egy hasonfekvő helyzetben — a kezek, felsőtest, lábak összehangolt mozgásával — egy előre meghatározott irányhoz képest megcsinál balra egy 360°-os kört, jobbra 360°-os kört, egy hátraszaltót, majd újra balra, jobbra és hátraszaltót. Az a sportoló, aki ezt a mozdulatsort a legkevesebb hibával (iránytól való eltérés, felülés, ülve végrehajtott gyakorlat) és a legrövidebb idő alatt hajtja végre, az a legjobb. A gyakorlatot a földről egy 1100 mm-es gyújtótávolságú teleoptikával felszerelt videokamerával és emberi érzékszervvel figyelik, egyben képmagnószalagra rögzítik. A bíróság (8 főből áll, közülük 4-en nemzetközi bírói minősítéssel rendelkeznek) egyszer a valós képesség mellett értékeli a gyakorlatot, egyszer pedig felezett képesség mellett, miközben mérik az időt és jegyzik a hibapontokat. A világbajnokságokon egy ilyen gyakorlatot 5,8 mp és 6,8 mp között hajt végre a legjobb sportoló, a mi versenyünkön a „menők”, akik évi 150–250 ugrást hajtának végre, 7,5–9,0 mp alatt tudják megcsinálni. Mi, egyszerű, „nem menő” klubversenyzők 9,5–11,5 mp alatt tudjuk megcsinálni a gyakorlatot, hiszen egy évben jó

ha 15–100 ugrást tudnak végrehajtani, sokszor csak az elmúlt 5–10 év rutinjából élünk meg.

Ezen a versenyen két stílusugrást hajtottak végre a versenyzők. Ezt a versenyszámot a fiatal, 18 éves, szolid, szorgalmas, jókedélyű békéscsabai *Bánszki Tamás* nyerte, *Hirsch Gábor* (Killán SE) és csapattársa, *Mengyán Pál* előtt. Reméljük, hogy a „kis Bánszki” (hiszen a „nagy Bánszki”, az édesapja is ejtőernyős és egyben a flaedzője) fejlődését nem fogja akadályozni a jövőben semmi. Talán egyszer világbajnoki dobogón látjuk majd.

A pécsi versenyzők közül *Nagy József* a 9. helyen, jómagam a 20. helyen végeztünk. A következő versenyszám a célbaugrás volt. A célbaugrás lényege a következő: 1000 m-ről 3–10 mp-es késleltetéssel kell ernyőt nyitni, majd a nyitott ernyő irányításával eltalálni egy 15 cm sugarú elektromos érintkezőkkel ellátott célmérő korongot. A korong legbelső három centiméteres átmérőjű része a nulla méter, ettől kifelé egytől tizenöt centiméterig méri az eredményt. Az ennél nagyobb ugrás már mindenkinek 16 centis eredményt jelent. Ebből a versenyszámból mindenki hat ugrást hajtott végre. A versenyt természetesen az nyeri, aki a hat ugrásból a legkevesebb centit, azaz nulla centimétert ugrik. Ezen a versenyen hat ugrás után *Mengyán Pál* és *Csilahó Róbert* is, összesen kettő centimétert ugrott össze. A hetedik ugrás sem döntött, mert mindketten újra kettő centimétert ugrottak. A nyolcadik ugrásnál *Pall* volt a nyugodtabb, ő nullát ugrott a kissé versenyilázásabb *Robl* pedig kettő centit. A versenyt így *Mengyán Pál* (Békéscsaba) nyerte, *Csilahó Róbert* (Killán SE) és *Egervári József* (Pécs) előtt. Célbaugrásban a pécsi versenyzők a harmadik és huszadik hely között végeztek. Az összetett csapatversenyt Békéscsaba csapata nyerte a Killán SE és Pécs csapata előtt.

Egy versenyző nevezési díja 2000,- Ft. A negyvennégy verseny-

zó által befizetett nevezési díjból kell a repülőgép költségeit, étkeztetést, a versenyzők és anyagmozgatáshoz szükséges gépkocsi költségeit, díjakat, bírák díjazását megoldani. Eddig még nem sikerült úgy versenyt rendeznünk, hogy ne fizettünk volna rá. Mégis, miből rendezzük a versenyünket, illetve sportolóink versenyztetését? Saját munkánkból (épületek takarítása, terményszárítók különböző elemeinek cseréje, festése, vasszerkezetek festése), amit a szakosztály tagjai végeznek délutánonként vagy szombaton és vasárnap. Ehhez jön még az évi 1200,- Ft-os tagdíj. Szűkösen, sőt egyre szűkösebben, de azért sikerült mindig megtartani a versenyt. Ebben az évben a Pécsi Dohánygyár is belépett a támogatók sorába. A szakosztály nevében köszönjük a támogatást! A jövőben nagyon szívesen viselnénk a gyári emblémával, márkajelképpel ellátott trikót, melegítőt, formaugróruhát vagy ejtőernyőt.

A verseny befejezése után láthattuk az ún. tandem ugrást. Ennél az ugrásnál az ejtőernyős-oktató saját hevederzetéhez rögzít egy külön hevederzettel felszerelt utast. Az utas most *Angyal József* munkatársunk volt, *Palota Nándor* oktató, haveri alapon elvitte egy ugrásra. Egyébként egy ilyen ugrás 5000,- Ft-ba kerül. Együtt szálltam be velük a gépbe. „Ócsi” jókedvűen, bátran viselkedett. 2500 m-ről ugrottunk ki, előbb ő, majd én. A földet érést nagyon szép kilebegtetéssel oldotta meg az oktató, úgy, hogy a célkör közepébe érték földet.

Az ejtőernyős szakosztály nevében még egyszer megköszönöm a Pécsi Dohánygyár anyagi támogatását. Sporttársainknak további jó eredményeket és sok sikeres földet érést kívánok!

Nagy I. László

A keresztrejtvény e havi számunkból anyagtorlódás miatt kimaradt.